

ČASTÉ OTÁZKY A ODPOVEDE MIFID II/MIFIR

Obsah

ČASTÉ OTÁZKY A ODPOVEDE MIFID II/MIFIR	1
1. Zoznam skratiek.....	2
2. Predmet a účel dokumentu.....	3
3. Organizácia a riadenie obchodníka s cennými papiermi.....	3
4. Transparentnosť trhu a vykazovanie.....	5
5. Riadenie produktov	9
6. Záznamové povinnosti.....	11
7. Náklady a poplatky	12
8. Testovanie vhodnosti a primeranosti.....	14
9. Stimuly.....	14
10. Iné otázky	15

1. Zoznam skratiek

ZoCP	zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon o cenných papieroch)
ZoFSaFP	zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov
MiFID II	smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorou sa mení smernica 2002/92/ES a smernica 2011/61/EÚ
MiFIR	nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 600/2014 z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 648/2012
DN	delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2017/565 z 25. apríla 2016, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ, pokiaľ ide o organizačné požiadavky a podmienky výkonu činnosti investičných spoločností, ako aj o vymedzené pojmy na účely uvedenej smernice
RTS 22	delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2017/590 z 28. júla 2016, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 600/2014, pokiaľ ide o regulačné technické predpisy týkajúce sa oznamovania transakcií príslušným orgánom
CRD IV	smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ z 26. júna 2013 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami, o zmene smernice 2002/87/ES a o zrušení smerníc 2006/48/ES a 2006/49/ES
PG usmernenia	usmernenia k požiadavkám na riadenie produktov stanoveným v smernici MiFID II z 5. februára 2018 (ESMA35-43-620 SK)
Požiadavky na riadenie produktov	požiadavky na vytváranie finančných nástrojov a ich distribúciu podľa ustanovení § 71m a § 71n ZoCP, prípadne relevantných ustanovení MiFID II
Usmernenia o posúdení vhodnosti	usmernenia o posúdení vhodnosti členov riadiaceho orgánu a osôb zastávajúcich kľúčové funkcie (ESMA71-99-598)
Usmernenia vnútornom riadení	usmernenia o vnútornom riadení (EBA/GL/2017/11)
O&As MiFID II IPISC topics	Q&As on MiFID II and MiFIR investor protection and intermediaries topics (ESMA35-43-349)
NBS	Národná banka Slovenska v zmysle zákona č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska
OCP	obchodník s cennými papiermi podľa 54 ods. 1 ZoCP
SFA	samostatný finančný agent podľa § 7 ZoFSaFP
APA	poskytovateľ schváleného mechanizmu zverejňovania podľa § 7 ods. 17 ZoCP
GDPR	nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov)

2. Predmet a účel dokumentu

Predmetom tohto dokumentu sú časté otázky, s ktorými sa na NBS obrátili dohliadané subjekty alebo profesionálne organizácie v súvislosti s implementáciou požiadaviek v rámci európskej legislatívy balíku MiFID II a v nadväznosti na súvisiacu národnú legislatívu. Účelom tohto dokumentu je zodpovedať položené otázky a poskytnúť výklad relevantných ustanovení národnej a európskej legislatívy v rámci kompetencií NBS. Tento dokument nie je právne záväzný, ale slúži ako pomôcka v aplikačnej praxi pri dodržiavaní zákonných ustanovení vyššie uvedených predpisov v oblasti finančného trhu pri poskytovaní investičných služieb a vykonávaní investičných činností oprávnenými subjektmi.

3. Organizácia a riadenie obchodníka s cennými papiermi

Otázka č. 1

Určenie významného OCP. V prípade, ak spoločnosť nebola považovaná za významného OCP, ostáva jej tento status?

Odpoveď NBS

NBS vychádza z definície a kategorizácie významného obchodníka s cennými papiermi upravenej v čl. 131 smernici CRD IV. Táto definícia je používaná a odkazujú na ňu aj Usmernenia o posúdení vhodnosti. NBS neurčuje žiadne ďalšie podkategórie významných OCP, ani ich nehodnotí na základe iných kritérií od prípadu prípadu. Zároveň, NBS nepredpokladá, že bude stanovovať iné kritériá v podmienkach kapitálového trhu.

Keďže, definícia a kritériá pre určenie významného OCP sa v súvislosti s novým režimom MiFID II nezmenili, pôvodný status OCP, aký bol pred novelou ZoCP, ktorou sa transponovala smernica MiFID II, ostáva nezmenený. NBS má tiež za to, že momentálne v podmienkach Slovenskej republiky žiadny OCP nespĺňa predpoklady na významného obchodníka s cennými papiermi.

Otázka č. 2

Ako sa konkrétne zabezpečí, že členovia štatutárneho orgánu venujú dostatok času výkonu svojej funkcie? Pokiaľ ide o OCP, ktorý nie je významný z hľadiska svojej veľkosti, vnútornej organizácie a povahy, rozsahu a zložitosti jeho predmetu činnosti, a preto sa na neho nevzťahuje obmedzenie počtu funkcií, existujú aj nejaké iné kvantitatívne limity pre štatutárov takýchto OCP?

Odpoveď NBS

Na členov štatutárneho orgánu alebo dozornej rady OCP, ktorý nie je významný z hľadiska svojej veľkosti, vnútornej organizácie a povahy, rozsahu a zložitosti jeho predmetu činnosti, sa nevzťahujú žiadne ďalšie kvalitatívne limity, pokiaľ ide o obmedzenie počtu vykonávaných funkcií. Podrobnosti ustanovuje § 71 ods. 7 ZoCP, pričom prvá a druhá veta siedmeho odseku sa vzťahuje aj na OCP, ktorí nie sú významní.

K posudzovaniu vhodnosti členov riadiaceho orgánu vydali orgány ESMA a EBA Usmernenia o posúdení vhodnosti, z ktorých majú OCP a národné orgány dohľadu vychádzať pri posudzovaní dostatočného času venovaného výkonu funkcie členov štatutárneho orgánu.

Dostatočná časová angažovanosť OCP sa posudzuje v súlade s ustanoveniami bodu 43 spomínaných Usmernení o posúdení vhodnosti.

Otázka č. 3

Zriadenie výboru pre riadenie rizík.

Odpoveď NBS

V súlade s platnou národnou legislatívou (§ 71b ZoCP) výbor pre riadenie rizík je zložený z členov riadiaceho orgánu, ktorí u príslušného OCP nevykonávajú žiadnu výkonnú funkciu¹. Uvedené ustanovenie ZoCP je transpozíciou čl. 76(3) smernice CRD IV. EBA k tejto problematike vydala Usmernenia o vnútornom riadení, ktoré detailne upravujú vnútorné riadenie inštitúcií (t.j. bánk a OCP), vrátane vytvárania a zloženie jednotlivých výborov v rámci týchto inštitúcií.

Gramatickým výkladom ustanovenia § 71b ZoCP je možné argumentovať, že nevýznamný OCP, nemusí mať zriadený výbor pre riadenie rizík, iba v prípade, ak má zriadený výbor pre audit podľa zákona č. 423/2015 Z. z. o štatutárnom audite. Zároveň, OCP nie je povinnou osobou v zmysle uvedeného zákona o štatutárnom audite, a teda nemusí mať zriadený výbor pre audit, z čoho vyplýva, že musí mať zriadený výbor pre riadenie rizík.

Napriek tejto interpretácii, Usmernenia o vnútornom riadení explicitne upravujú nevyhnutnosť aplikácie princípu proporcionality, ktorý vychádza priamo zo smernice CRD IV. V nadväznosti na tento princíp, Usmernenia o vnútornom riadení v bode 39 priamo ustanovujú, že inštitúcia, ktorá nie je významná, nemusí mať zriadený ani výbor pre riadenie rizík, ani výbor pre audit.

Zároveň, podľa bodu 33, písm. c) Usmernení o vnútornom riadení bez toho, aby boli dotknuté zodpovednosti riadiaceho orgánu vyplývajúce z platného vnútroštátneho práva obchodných spoločností, by mal riadiaci orgán v dozornej funkcii, okrem iného, berúc do úvahy zásadu proporcionality stanovenú v hlave I Usmernení o vnútornom riadení, primerane plniť zodpovednosti a úlohu výboru pre riziká, výboru pre odmeňovanie a nominačného výboru, ak takéto výbory neboli zriadené. Ďalej podľa bodu 40 Usmernení o vnútornom riadení, ak nie je stanovený žiadny výbor pre riziká alebo nominačný výbor, odkazy v Usmerneniach o vnútornom riadení na tieto výbory by sa mali chápať tak, že sa vzťahujú na riadiaci orgán v dozornej funkcii pri zohľadnení zásady proporcionality podľa hlavy I týchto Usmernení.

Z uvedeného vyplýva, že OCP, ktorý nie je významný, nemusí vytvoriť výbor pre riadenie rizík, pričom jeho funkciu bude vykonávať jeho dozorná rada. Pre účely plnenia povinností, ktoré zo smernice CRD IV a Usmernení o vnútornom riadení vyplývajú výboru pre riadenie rizík, by dozorná rada mala postupovať podľa týchto Usmernení.

¹ Riadiacim orgánom podľa § 8 písm. v) ZoCP je predstavenstvo OCP ako aj dozorná rada, ako orgán, ktorý vykonáva kontrolu a monitoring nad rozhodovaním manažmentu. V podmienkach Slovenskej republiky a v súlade s relevantnými ustanoveniami Obchodného zákonníka, je v prípade akciovej spoločnosti pokiaľ ide o členov predstavenstva možné hovoriť iba o výkonnej riadiacej funkcii, bez ohľadu na to, v akom pomere (pracovnoprávnom alebo obchodnoprávnom) je daná funkcia vykonávaná, a teda členstvo v predstavenstve bude považované za výkonnú riadiacu funkciu. Tiež je v tomto prípade irelevantné vylúčenie možnosti konať za spoločnosť upravené v stanovách, nakoľko takéto obmedzenie nie je účinné voči tretím osobám. V prípade členov dozornej rady, ktorá je rovnako riadiacim orgánom spoločnosti, má NBS za to, že z povahy vykonávanej funkcie v dozornej rade, kedy podľa ustanovenia § 197 Obchodného zákonníka dozorná rada dohliada na výkon pôsobnosti predstavenstva a dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, a teda nie je štatutárnym orgánom spoločnosti, ktorý koná za spoločnosť v zmysle § 13 Obchodného zákonníka, pôjde o nevýkonnú riadiacu funkciu.

4. Transparentnosť trhu a vykazovanie

Otázka č. 1

OTC transakcie a vykazovanie APA. Je potrebné pri nákupe ETF, ktoré je obchodované na burze, ak ho nakupuje OCP priamo od správcu fondu, reportovať aj tento obchod prostredníctvom APA? V prípade potreby reportovania vyššie uvedeného obchodu je postačujúce, ak tento obchod reportuje prostredníctvom APA jedna zo strán obchodu, alebo je potrebné, aby tento obchod reportovali obe zúčastnené strany?

Odpoveď NBS

Povinnosti vykazovania transakcií s finančnými nástrojmi sú v zmysle čl. 20 a 21 MiFIR limitované obchodovaním príslušného finančného nástroja na obchodnom mieste. OTC obchodovanie finančného nástroja, ktorý je obchodovaný na obchodnom mieste, spolu s podmienkou, že ide o transakciu uzavretú na vlastný účet alebo v mene klienta, iniciuje vykazovaciu povinnosť prostredníctvom APA. OTC obchod s finančným nástrojom, ktorý je uzavretý na vlastný účet alebo v mene klienta, ale nie je obchodovaný na obchodnom mieste, nevyžaduje oznamovanie prostredníctvom APA. ETF je v čl. 20 MiFIR priamo spomenutý ako finančný nástroj, OTC obchody s ktorým podliehajú oznamovaniu prostredníctvom APA.

Čo sa týka identifikácie strany, ktorá by taký obchod prostredníctvom APA zverejniť mala, delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2017/587 na viacerých miestach spomína opatrenia, ktoré by mali zabrániť duplicitu oznámených transakcií. Základným pravidlom je, že obchod oznamuje iba jedna strana transakcie. Zodpovednosť za zverejnenie takej transakcie nesie predávajúci OCP okrem prípadov, ak kupujúci OCP je zároveň systematickým internalizátorom, o čom by mal svoju protistranu informovať (recitál delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2017/587, bod 15 a 16).

Otázka č. 2

Zverejňovanie obchodov prostredníctvom APA. Je povinnosť zverejňovať údaje aj na vlastnom webe spoločnosti alebo zverejňuje sa výlučne cez APA?

Odpoveď NBS

Povinnosť zverejňovania údajov OCP vrátane systematických internalizátorov po skončení obchodovania v zmysle čl. 20 a 21 MiFIR sa týka transakcií vykonaných OTC s akciami, vkladovými potvrdenkami, ETF, certifikátmi a inými podobnými finančnými nástrojmi obchodovanými na obchodnom mieste (kapitálové nástroje) alebo s dlhopismi, štruktúrovanými finančnými nástrojmi, emisnými kvótami a derivátmi obchodovanými na obchodnom mieste (nekapitálové nástroje). OCP, ktorí buď na vlastný účet alebo v mene klientov uzatvárajú transakcie s vyššie uvedenými nástrojmi obchodovanými na obchodnom mieste, zverejnia objem a cenu týchto transakcií a čas, v ktorom boli uzatvorené. Tieto informácie sa zverejňujú prostredníctvom APA, pričom každá transakcia sa zverejňuje len raz prostredníctvom jedného APA.

V zmysle vyššie uvedeného, príslušné údaje o obchodoch sa zverejňujú prostredníctvom APA. Nie je povinnosť zverejniť ich na web stránke OCP.

Otázka č. 3

Povolenie odkladu zverejnenia pre nekapitálové nástroje – čl. 21 a čl. 11 MiFIR a čl. 8 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2017/583 (RTS 2).

Odpoveď NBS

Povinnosť zverejňovania údajov OCP vrátane systematických internalizátorov po skončení obchodovania v zmysle čl. 21 MiFIR sa týka transakcií vykonaných OTC s dlhopismi, štruktúrovanými finančnými nástrojmi, emisnými kvótami a derivátmi obchodovanými na obchodnom mieste (nekapitálové nástroje).

V zmysle čl. 21 ods. 3 MiFIR informácie a lehoty, v rámci ktorých sa zverejňujú, musia spĺňať požiadavky prijaté podľa čl. 10 MiFIR, t.j. informácie o všetkých takýchto transakciách sa zverejňujú v okamihu, ktorý je na základe technických možností čo najbližšie reálnemu času, a to podľa čl. 7 ods. 4 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2017/583 (RTS 2) nasledovne:

- a) počas prvých troch rokov uplatňovania MiFIR do 15 minút od vykonania príslušnej transakcie,
- b) potom do 5 minút od vykonania príslušnej transakcie.

Podľa čl. 21 ods. 4 MiFIR môžu za rovnakých podmienok, ako sú stanovené v čl. 11 MiFIR, príslušné orgány OCP povoliť odklad zverejnenia a zároveň, tieto príslušné orgány:

- a) môžu požadovať zverejnenie obmedzeného počtu podrobných údajov o transakcii alebo podrobných údajov o viacerých transakciách v súhrnnej podobe, alebo
- b) kombináciu týchto možností počas obdobia odkladu, alebo
- c) môžu umožniť vynechať zverejnenie objemu jednotlivých transakcií počas predĺženého obdobia odkladu, alebo
- d) v prípade nekapitálových finančných nástrojov, ktoré nie sú štátnym dlhovým nástrojom, môžu povoliť zverejnenie viacerých transakcií v súhrnnej podobe počas predĺženého obdobia odkladu, alebo
- e) v prípade štátnych dlhových nástrojov môžu povoliť zverejnenie viacerých transakcií v súhrnnej podobe na neobmedzený čas,
- f) a môžu dočasne pozastaviť uplatňovanie povinností uvedených v čl. 21 ods. 1 MiFIR.

V zmysle čl. 11 ods. 1 MiFIR môžu príslušné orgány povoliť odklad zverejnenia na základe rozsahu alebo druhu transakcií, a to najmä:

- a) veľkého rozsahu v porovnaní s bežným trhovým objemom pre daný dlhopis, štruktúrovaný finančný produkt, emisnú kvótu alebo derivát obchodovaný na obchodnom mieste, alebo pre danú triedu dlhopisu, štruktúrovaného finančného produktu, emisnej kvóty alebo derivátu obchodovaného na obchodnom mieste; alebo b
- b) súvisiacich s dlhopisom, štruktúrovaným finančným produktom, emisnou kvótou alebo derivátom obchodovaným na obchodnom mieste, alebo s triedou dlhopisu, štruktúrovaného finančného produktu, emisnej kvóty alebo derivátu obchodovaného na obchodnom mieste, pre ktorú neexistuje likvidný trh;
- c) presahujúcich objem špecifický pre daný dlhopis, štruktúrovaný finančný produkt, emisnú kvótu alebo derivát obchodovaný na obchodnom mieste, alebo danú triedu dlhopisu, štruktúrovaného finančného produktu, emisnej kvóty alebo derivátu obchodovaného na obchodnom mieste, čo by poskytovateľom likvidity vystavilo neúmernému riziku, pričom sa prihliada na to, či sú príslušní účastníci trhu retailovými alebo veľkými investormi.

Čl. 8 RTS 2 ďalej ustanovuje podmienky pre súborné transakcie, pre ktoré je možné povoliť odklad zverejnenia.

Organizátori trhu a OCP prevádzkujúci obchodné miesto sú povinní v zmysle čl. 11 ods. 1 MiFIR získať predchádzajúci súhlas príslušného orgánu s navrhovaným opatrením na odklad zverejnenia týkajúceho sa obchodovania a jasne oznámiť tieto opatrenia účastníkom trhu a verejnosti.

Vyššie uvedené sa analogicky aplikuje aj na OCP, ktorí vykonávajú transakcie OTC s dlhopismi, štruktúrovanými finančnými nástrojmi, emisnými kvótami a derivátmi obchodovanými na obchodnom mieste (nekapitálové nástroje).

Ak opatrenia prijaté podľa čl. 11 MiFIR (t.j. opatrenia o povolení odkladu zverejňovania poobchodných informácií pre obchodné miesto), umožňujú odklad zverejnenia a zverejnenie obmedzeného počtu podrobných údajov alebo podrobných údajov v súhrnnej podobe, alebo kombináciu týchto možností, alebo vynechanie zverejnenia objemu pre určité kategórie transakcií s dlhopismi, štruktúrovanými finančnými produktmi, emisnými kvótami a derivátmi obchodovanými na obchodnom mieste, táto možnosť sa uplatňuje aj na tieto transakcie, keď sa uskutočňujú mimo obchodných miest.

Uvedené znamená, že v prípade, ak bol odklad zverejnenia povolený obchodnému miestu, pre určité kategórie transakcií pre nekapitálové finančné nástroje, ktoré sú obchodované na predmetnom obchodnom mieste, povolenie odkladu sa aplikuje aj na rovnaké kategórie transakcií, ktoré vykonáva OCP s nekapitálovými nástrojmi mimo pravidiel obchodného miesta, t.j. OCP nepotrebuje osobitné povolenie odkladu zverejnenia poobchodných informácií, lebo sa na tieto transakcie vzťahuje odklad zverejnenia, ktorý bol udelený obchodnému miestu.

Lehota odkladu je stanovená v čl. 8 ods. 1 RTS 2 a to na najneskôr do 19.00 hod. miestneho času druhého pracovného dňa po dátume transakcie.

Otázka č. 4

Povinnosť podávať hlásenia o obchodoch. Vzťahuje sa požiadavka podávať hlásenie o obchodoch v zmysle článku 26 MiFIR aj na distribúciu cenných papierov v subjektoch kolektívneho investovania prostredníctvom pobočiek bánk?

Odpoveď NBS

Podľa ustanovenia čl. 26 ods. 1 MiFIR má obchodník s cennými papiermi povinnosť vykazovať transakcie s finančnými nástrojmi, ktoré spĺňajú kritéria ustanovené v čl. 26 ods. 2 MiFIR, t.j. oznamovacia povinnosť sa týka:

- a) finančných nástrojov prijatých na obchodovanie na obchodnom mieste alebo obchodované na obchodnom mieste, alebo v súvislosti s ktorými bola prijatá žiadosť na obchodovanie,
- b) finančných nástrojov, ktorých podkladovým aktívom je finančný nástroj, s ktorým sa obchoduje na obchodnom mieste, a
- c) finančných nástrojov, ktorých podkladovým aktívom je index alebo kôš tvorený finančnými nástrojmi, s ktorými sa obchoduje na obchodnom mieste.

Cenný papier v subjektoch kolektívneho investovania, je finančný nástroj, na ktorý sa bude vo všeobecnosti vzťahovať vykazovacia povinnosť podľa čl. 26 ods. 1 MiFIR, za predpokladu, že spĺňa niektorú z podmienok čl. 26 ods. 2 MiFIR.

Podľa názoru NBS, v prípade distribúcie cenných papierov v subjektoch kolektívneho investovania, v ktorých majetku sú finančné nástroje obchodované na obchodnom mieste, tieto cenné papiere spadajú do pôsobnosti čl. 26 MiFIR. Avšak v súlade s výnimkou podľa čl. 2 bod 5 písm. g) RTS 22 vytvorenie resp. vydanie alebo vyplatenie cenných papierov v subjektoch kolektívneho investovania prostredníctvom správcu podniku kolektívneho investovania oznamovaniu transakcií nepodlieha.

Otázka č. 5

Sú OCP povinní reportovať aj prázdne hlásenia o transakciách v zmysle čl. 26 MiFIR?

Odpoveď NBS

V súlade so znením čl. 26 ods. 1 MiFIR OCP, ktorí vykonávajú transakcie s finančnými nástrojmi, oznamujú úplné a presné podrobné údaje o takýchto transakciách príslušnému orgánu čo najskôr, najneskôr však na záver nasledujúceho pracovného dňa.

Predpokladom na reportovanie správy o transakcii je vykonanie transakcie (transakciu predstavuje nadobudnutie alebo scudzenie finančného nástroja podľa čl. 2 RTS 22) a z tohto dôvodu nie je zmyslom transakčného reportingu zasielať prázdne výkazy.

Otázka č. 6

V súlade s čl. 26 MiFIR musia byť hlásené všetky obchody s finančnými nástrojmi, ktoré sú vymedzené v uvedenom článku. V prípade uzatvorenia FX swapu s protistranou na MTF je taký obchod súčasťou hlásenia o obchodoch a nástroj musí byť identifikovaný v súlade s požiadavkami na identifikáciu finančných nástrojov podľa RTS 22 (hlásenia o obchodoch príslušných orgánom) a delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2017/585 (štandardy a formáty referenčných údajov o finančnom nástroji), a to platným ISIN. Obchod na MTF je uzatvorený ako 2 transakcie – spot a forward, pričom každá noha má pridelený samostatný ISIN. Spotová transakcia nie je v súlade s DN považovaná za derivátový nástroj a ako taká sa nereportuje. Forward naopak spĺňa podmienky na derivát, týkajúci sa meny a ako taký je súčasťou MiFIR hlásenia o obchodoch. Je v tomto prípade postačujúce reportovať len jednu nohu obchodu, a to forward?

Odpoveď NBS

V súlade s prílohou č. 1, oddiel C, bod 4 MiFID II je finančným nástrojom aj derivátový kontrakt týkajúci sa meny (priamo sa tu spomína swap). FX swap ako taký, bez ohľadu nato, že jeho jednou súčasťou môže byť spotová transakcia, je teda považovaný za derivát v zmysle príslušných ustanovení MiFID II a MiFIR.

DN v bode 8 recitálu objasňuje, že spotové (a teda iba samostatné spotové) kontrakty týkajúce sa mien, nie sú na účely oddielu C, bodu 4, prílohy č. 1 k MiFID II považované za iné derivátové nástroje a teda ani finančné nástroje pre účely RTS 22.

Z otázky č. 6 nevyplýva, že bol nezávisle od seba uzavretý najprv spotový a následne nesúvisiaci forwardový obchod. Spomínaný príklad napĺňa znaky derivátového finančného nástroja FX swap, a preto reportovanie takéhoto kontraktu, a obidvoch jeho súčastí, je v súlade s povinnosťami stanovenými v RTS 22.

Aj bod 13 recitálu DN vymedzuje menový swap ako kontrakt (pri ktorom dochádza k viacerým výmenám), ktorý by sa nemal považovať za (iba) spotovú zmluvu o predaji alebo výmene meny.

Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že prípad, ktorý je uvedený v otázke č. 6, nie je v súlade s pravidlami reportovať iba jednu, a to forwardovú súčasť swapového obchodu, ale obidve.

5. Riadenie produktov

Otázka č. 1

V súlade s § 71n ZoCP ods. 12 a PG usmerneniami, je distribútor povinný mať nastavenú komunikáciu s tvorcom produktu ohľadom predaja finančných nástrojov, cieľových trhov a prípadných predajov mimo cieľový trh. Akým spôsobom môžeme takúto požiadavku splniť v prípade akciových titulov a ďalších cenných papierov obchodovaných na burze cenných papierov? Je dostačujúce vychádzať z verejne dostupných zdrojov a prípady miss-sellingu riešiť na úrovni distribútora?

Odpoveď NBS

Ustanovenie § 71n ods. 12 ZoCP určuje distribútorom povinnosť informovať tvorcovi finančného nástroja o predaji finančného nástroja, a ak je to vhodné aj informovať o pravidelnom preskúmaní (za účelom podpory preskúmania finančného nástroja osobami, ktoré vytvárajú tieto finančné nástroje).

NBS zastáva názor, že body 56 až 59 PG usmernení, na ktoré poukazujete, určujú okrem iného požiadavky kladené na tvorcov a distribútorov ohľadom pravidelného preskúmania a posudzovania skutočnosti, či sú finančné nástroje v súlade s potrebami, charakteristikami a cieľmi identifikovaného cieľového trhu a či je určená distribučná stratégia naďalej vhodná.

PG usmernenia obsahujú na viacerých miestach odkaz na proporcionalitu požiadaviek, pričom vychádzajú z predpokladu, že niektoré požiadavky nie je možné aplikovať na všetky finančné nástroje alebo služby. Rovnako sa proporcionalita odzrkadľuje aj pri získavaní informácií od tvorcovi produktu, prípadne poskytovaní vyžadovaných informácií o predaji produktov.

Podľa bodu 61 PG usmernení distribútori prijímú všetky primerané kroky s cieľom zabezpečiť, aby úroveň informácií o produkte, ktoré poskytol tvorca, boli spoľahlivé a mali primeranú kvalitu umožňujúcu zaistenie distribúcie produktov v súlade s charakteristickými vlastnosťami, cieľmi a potrebami cieľového trhu.

Verejne dostupné informácie sú akceptovateľné, iba ak sú jasné, spoľahlivé a boli vytvorené za účelom plnenia regulačných požiadaviek. Štandardne sa predpokladá, že informácie poskytnuté v súlade s požiadavkami smernice 2003/71/ES (tzv. Prospectus Directive), smernice 2013/50/EÚ (tzv. Transparency Directive), smernice 2014/91/EÚ (tzv. UCITS Directive), smernice 2011/61/EÚ (tzv. AIFM Directive), sú akceptovateľné.

Ak relevantné informácie nie sú verejne dostupné, primerané kroky by mali zahŕňať uzavretie dohody s tvorcom alebo jeho zástupcom s cieľom získať všetky relevantné informácie, ktoré distribútorovi umožnia vykonať posúdenie cieľového trhu. Avšak podľa bodu 62 PG usmernení, v súlade s princípom proporcionality požiadaviek, pri informáciách o

jednoduchších, bežnejších produktoch, ako sú kmeňové akcie alebo verejne obchodovateľné akcie, zvyčajne nie je nutné uzavrieť dohodu s tvorcom, a je postačujúce získať relevantné informácie z rôznych informačných zdrojov, ktoré sa v prípade týchto produktov zverejňujú na regulačné účely.

Na základe vyššie uvedených skutočností, má NBS za to, že distribútor využíva v procese identifikácie cieľového trhu pre finančné nástroje, napr. akcie, ktoré sú obchodované na regulovanom trhu, mnohostrannom obchodnom systéme alebo organizovanom obchodnom systéme, najmä verejne dostupné informácie, ktoré sa zverejňujú za účelom plnenia regulačných povinností, a v tejto súvislosti distribútor nie je povinný plniť požiadavky určené v § 71n ods. 12 ZoCP.

Otázka č. 2

Mechanizmus spolupráce OCP a SFA pri vymedzovaní cieľových trhov a distribučných stratégií pre jednotlivé produkty (UCITS fondy) – ako sformalizovať tento postup?

Odpoveď NBS

Ustanovenie § 71n ods. 3 ZoCP určuje distribútorovi povinnosť zaviesť postupy, ktoré mu zabezpečia dostatok informácií o distribuovaných finančných nástrojoch vytváraných tvorcami, na ktorých sa nevzťahujú požiadavky podľa § 71m ZoCP, resp. podľa MIFID II o riadení produktov. Ustanovenie § 71n ods. 3 ZoCP ďalej určuje distribútorovi povinnosť určiť cieľový trh pre finančný nástroj (aj na základe informácií získaných od tvorcu) aj vtedy, ak ho neurčil tvorca.

Mechanizmus naplnenia povinností vo vzťahu k riadeniu produktov zo strany distribútora, ak sa na tvorcu finančného nástroja nevzťahujú požiadavky na riadenie produktov podľa MiFID II (napr. správcovia UCITS fondov), je bližšie určený v bodoch 60 až 63 PG usmernení. Podľa bodu 60 PG usmernení sú distribútori povinní postupovať s náležitou starostlivosťou, aby svojim klientom poskytli primeranú úroveň služieb a bezpečnosti v porovnaní so situáciou, keď bol finančný nástroj navrhnutý v súlade s požiadavkami na riadenie produktov podľa smernice MiFID II. Kľúčovým aspektom je teda proces získavania relevantných informácií o finančných nástrojoch zo strany distribútora.

Distribútor má povinnosť prijať všetky primerané kroky s cieľom zabezpečiť, aby úroveň informácií o produkte, ktoré poskytol tvorca, boli spoľahlivé a mali primeranú kvalitu umožňujúcu zaistenie distribúcie produktov v súlade s charakteristickými vlastnosťami, cieľmi a potrebami cieľového trhu. Ak sú tieto informácie verejne dostupné, musia byť jasné, spoľahlivé a vytvorené za účelom plnenia regulačných požiadaviek určených v smernici 2003/71/ES (tzv. Prospectus Directive), smernici 2013/50/EÚ (tzv. Transparency Directive), smernici 2014/91/EÚ (tzv. UCITS Directive) a smernici 2011/61/EÚ (tzv. AIFM Directive).

Bod 60 PG usmernení tiež ustanovuje, že ak informácie nie sú verejne dostupné, primerané kroky by mali zahŕňať uzavretie dohody s tvorcom alebo jeho zástupcom s cieľom získať všetky relevantné informácie, ktoré distribútorovi umožnia vykonať posúdenie cieľového trhu. Pri informáciách o jednoduchších, bežnejších finančných nástrojoch, ako sú kmeňové akcie, zvyčajne nie je nutné uzavrieť dohodu s tvorcom, ale možno ich získať z rôznych informačných zdrojov, ktoré sa v prípade týchto produktov zverejňujú na regulačné účely.

6. Záznamové povinnosti

Otázka č. 1

Rozsah záznamovej povinnosti.² V prípade komunikácie zamestnanca pobočky prostredníctvom telefónu s klientom ohľadom termínu schôdzky, pričom zámerom nie je uzatvorenie obchodu ani poskytnutie samotnej služby, je nevyhnutné takúto komunikáciu nahrávať? Je nutné nahrávať komunikáciu klienta s back-office, ktorá sa týka výhradne služieb custody a otázok spojených s vysporiadaním obchodov?

Odpoveď NBS

Ustanovenie § 75 ods. 2 ZoCP určuje, že OCP je povinný zabezpečiť uchovávanie záznamov telefonických rozhovorov a elektronickej komunikácie, ktoré sa týkajú minimálne transakcií uzatvorených pri obchodovaní na vlastný účet a poskytovania služieb, ktoré sa týkajú pokynov klientov, súvisiacich s prijímaním, odosielaním a vykonávaním pokynov klientov. Takéto záznamy telefonických rozhovorov a elektronickej komunikácie zahŕňajú aj tie, ktoré sa uskutočňujú so zámerom vyústiť do transakcií uzatvorených pri obchodovaní na vlastný účet alebo poskytnutia investičných služieb, ktoré sa týkajú pokynov klientov, súvisiacich s prijímaním, zasielaním a vykonávaním pokynov klientov, a to aj ak tieto rozhovory alebo komunikácia nevedú k uzavretiu týchto transakcií alebo k poskytnutiu služieb týkajúcich sa pokynov klientov.

NBS zastáva názor, že ak pracovník pobočky, v náplni práce ktorého nie je poskytovanie vyššie vymedzeného minimálneho okruhu investičných služieb alebo uzatváranie transakcií pri obchodovaní na vlastný účet, kontaktuje klienta prostredníctvom telefónu za účelom dohodnutia si stretnutia, obsahom ktorého nie je poskytovanie investičných služieb klientovi alebo uzatváranie transakcií pri obchodovaní na vlastný účet zo strany OCP, tak OCP nemá povinnosť nahrávať a uchovávať takéto telefonické rozhovory.

Na druhej strane, NBS má za to, že ak v náplni práce pobočkového zamestnanca je poskytovanie investičných služieb klientovi alebo uzatváranie transakcií pri obchodovaní na vlastný účet a zároveň obsah telefonической linky, prostredníctvom ktorej pobočkový pracovník komunikuje s klientmi (napr. iniciácia stretnutí, obsahom ktorých môže byť poskytovanie investičných služieb a činností), nie je zaznamenávaný a uchovávaný, tak OCP pravdepodobne koná v rozpore s ustanoveniami § 75 ZoCP. NBS vychádza z predpokladu, že v rámci telefonického rozhovoru s klientom môže v ktorejkoľvek fáze rozhovoru nastať taká okolnosť, obsahom ktorej je zámer (na strane OCP alebo klienta) poskytnúť klientovi minimálny okruh investičných služieb vymedzený v § 75 ods. 2 ZoCP.

V súvislosti s telefonickými rozhovormi a elektronickej komunikáciou medzi klientmi a OCP ohľadom otázok spojených s vysporiadaním obchodov s finančnými nástrojmi alebo inými relevantnými back-office činnosťami, ktoré sa týkajú pokynov klientov v ich poobchodnej fáze, v súlade s Q&As MIFID II IPISC topics (časť 3, otázka č. 1), podľa názoru NBS sa zaznamenávanie takýchto telefonických rozhovorov a elektronickej komunikácie zo strany OCP štandardne nevyžaduje.

² V súlade s § 75 ods. 2 ZoCP a DN (články 72 až 76) platí povinnosť uchovávať záznamy telefonической a elektronickej komunikácie ohľadom obchodovania na vlastný účet, prijímania, postupovania a vykonávania pokynov klientov, pričom sú zahrnuté konverzácie, ktorých účelom je uzatvorenie obchodu, bez ohľadu na to či k obchodu skutočne dôjde.

Otázka č. 2

Je potrebné vyhotoviť osobitný záznam o osobnom stretnutí v zmysle čl. 76(9) DN a § 75 ods. 2 ZoCP, keď klient osobne navštívil pobočku banky s úmyslom kúpiť dlhopis (t. j. na základe vlastného podnetu), pričom banke odovzdal ním podpísaný písomný pokyn?

Odpoveď NBS

Áno, podľa čl. 76(9) DN má OCP povinnosť zaznamenať na trvanlivom médiu všetky relevantné informácie týkajúce sa príslušných osobných stretnutí s klientom, vrátane informácií o pokyne klienta.

Samozrejme, v prípade ak predmetný pokyn obsahuje všetky náležitosti, ktoré sú vyžadované v zmysle uvedeného článku DN, takýto pokyn bude dostačujúci aj pre plnenie predmetnej záznamovej povinnosti o osobnom stretnutí.

Otázka č. 3

V prípade, ak má OCP povinnosť vyhotoviť osobitný záznam o osobnom stretnutí, musí ho klient podpísať?

Odpoveď NBS

Podľa čl. 16(7) smernice MIFID (§ 75 ZoCP) predmetom záznamov je minimálne komunikácia, ktorá sa týka transakcií uzatvorených na vlastný účet a poskytovania služieb, ktoré sa týkajú pokynov klienta, súvisiacich s prijímaním, odosielaním a vykonávaním pokynov klienta. Tieto záznamy zahŕňajú aj takú komunikáciu, ktoré môže vyústiť (aj keď nevyhnutne nemusí) k uvedeným transakciám. Záznamy sa týkajú všetkých druhov komunikácie (telefonickej, elektronickej aj osobnej). Pred poskytnutím služby je OCP povinný podľa čl. 76(8) DN informovať klienta, že rozhovory a komunikácia sa zaznamenávajú. Záznamy sa uchovávajú na trvanlivom médiu, ktoré neumožňuje úpravu záznamu a majú byť na požiadanie dostupné klientom (čl. 76(10) DN). OCP podľa čl. 76(6) DN je povinný sledovať plnenie požiadaviek na zaznamenávanie a uchovávanie predmetných záznamov. Zároveň OCP musí preukázať relevantnosť politik, postupov a dohľadu manažmentu nad pravidlami zaznamenávania (čl. 76(7) DN). Uvedené záznamy slúžia najmä na preukázanie plnenia povinnosti OCP konať voči klientovi s odbornou starostlivosťou ako aj na preukázanie oprávnenosti postupu pri prípadnom spore s klientom, t. j. podpísanie alebo iná forma oboznámenia sa so záznamom z osobného stretnutia zo strany klienta môže byť pre OCP prínosné, v prípade, ak by vznikli pochybnosti ohľadom obsahu tohto osobného stretnutia, kde klient svojím podpisom potvrdzuje skutočnosť, že obsah predmetného záznamu súhlasí s reálnym priebehom stretnutia.

Na základe vyššie uvedeného, aj keď v relevantnej regulácii nie je explicitne uvedená povinnosť predkladať záznam z osobného stretnutia na podpis klientovi, NBS zastáva názor, že takýto záznam by mal obsahovať aj podpis klienta a zároveň, že verifikácia záznamu zo stretnutia zo strany klienta formou napr. podpisu alebo potvrdenia zaslaním prostriedkami elektronickej komunikácie je považované za súčasť dobrej praxe konania OCP.

7. Náklady a poplatky

Otázka č. 1

V súlade s § 73d ZoCP a čl. 50 DN, poskytujú OCP klientom informácie o súhrnných nákladoch a poplatkoch vopred a spätne, vrátane odhadu kumulatívneho efektu nákladov a poplatkov na návratnosť investície. Akým spôsobom je vhodné prezentovať súhrnné náklady a poplatky a kumulatívny efekt návratnosti v prípade služieb custody? Považuje sa súhrnné vyjadrenie nákladov na inštrukcie, úschovu, správu za dostačujúce? V prípade, že banka/OCP nevykonáva správu portfólia, je nevyhnutné vyjadrovať dopady nákladov na návratnosť investície?

Odpoveď NBS

Q&A MiFID II IPISC topics, časť 9, obsahuje otázky a odpovede vypracované k téme nákladov a poplatkov. Konkrétne tieto otázky a odpovede obsahujú informácie o znázorňovaní príkladu kumulatívneho účinku na investíciu, ako aj všeobecný popis a príklad, ako by sa mali znázorňovať informácie o nákladoch a poplatkoch na finančný nástroj a poskytovanú investičnú službu. V súlade s ustanovením čl. 50(6) DN, v prípade ak OCP ponúka klientovi len vedľajšiu službu „custody“ uvedie mu iba náklady a poplatky spojené s touto službou, a teda súhrnné vyjadrenie nákladov na inštrukcie, úschovu a správu je podľa názoru NBS dostatočné, pokiaľ klient nepožiada o podrobnejší rozpis týchto nákladov.

Ustanovenie čl. 50(10) DN, na rozdiel od iných ustanovení čl. 50 DN, nerozlišuje medzi investičnými službami a vedľajšími službami, pričom ustanovuje, že poskytovanie príkladu, ktorý znázorňuje kumulatívny účinok nákladov na návratnosť investície zo strany OCP svojim klientom sa týka iba poskytovania investičných služieb. V súlade s týmto znením ustanovenia čl. 50(10) DN, má NBS za to, že by sa tento príklad mal vyhotovovať iba pri poskytovaní investičných služieb. Preto, ak spoločnosť vykonáva pre klienta iba vedľajšiu službu, uvádzanie kumulatívnych účinkov na investíciu sa nevyžaduje a podľa názoru NBS ani nie je pre klienta relevantné, keďže tieto náklady a poplatky vo všeobecnosti nemajú vplyv na návratnosť investície.

Otázka č. 2

Otázka informovania klientov o skutočnej sume prijatých platieb. Akou formou bude informáciu poskytovať SFA? Je možné odkázať na informáciu poskytovanú klientom prostredníctvom OCP?

Odpoveď NBS

Informačná povinnosť podľa ustanovenia § 73b ods. 3 ZoCP, podľa ktorej pred poskytnutím príslušnej investičnej služby alebo vedľajšej služby musí byť klient jednoznačne, vyčerpávajúcim, presným a zrozumiteľným spôsobom informovaný o existencii, povahe a výške poplatku, provízie alebo nepeňažnej výhody alebo ak ich výšku nie je možné zistiť, o metóde ich výpočtu, sa v súlade s ustanovením § 37 ods. 3 písm. c) ZoFSAFP aplikuje aj na finančných agentov v sektore kapitálového trhu.

Formát oznamovacej povinnosti podľa § 73b ods. 8 písm. b) a c) ZoCP nie je predpísaný, treba však dodržiavať ustanovenia relevantné pre informácie o nákladoch a poplatkoch podľa 73d ods. 1 písm. d) ZoCP a čl. 50 DN. Za účelom vylúčenia duplicity sa môže SFA s OCP dohodnúť na spoločnom informovaní o konkrétnych nákladoch a poplatkoch, za predpokladu, že tieto informácie obsahujú úplné a vyčerpávajúce informácie o prijatých alebo poskytnutých poplatkoch v súvislosti s poskytovanou investičnou službou pre klienta a oba subjekty v rámci tohto obchodného modelu vedia preukázať, že táto informácia bola klientovi poskytnutá. Napr.

je akceptovateľné, aby sa SFA s OCP v rámci zmluvy o spolupráci dohodli na konkrétnych povinnostiach vo vzťahu k informačnej povinnosti voči klientom.

8. Testovanie vhodnosti a primeranosti

Otázka č. 1

Je potrebné vykonať testovanie primeranosti a vhodnosti pri každom sprostredkovaní v sektore kapitálového trhu? Alebo je postačujúce, ak sa pri postupovaní pokynov vykoná len testovanie primeranosti?

Odpoveď NBS

V prípade, že finančný agent v sektore kapitálového trhu vykonáva finančné sprostredkovanie podľa § 2 ods. 2 písm. b) ZoFSaFP, a teda poskytuje investičnú službu investičné poradenstvo, je v zmysle § 73f ods. 1 ZoCP povinný uskutočniť posúdenie vhodnosti konkrétneho finančného nástroja vo vzťahu ku konkrétnemu klientovi, t.j. uskutočniť test vhodnosti.

Ak finančný agent v sektore kapitálového trhu vykonáva iba finančné sprostredkovanie podľa § 2 ods. 2 písm. a) ZoFSaFP, je podľa ustanovenia § 73g ods. 1 ZoCP povinný požiadať klienta alebo potenciálneho klienta o poskytnutie informácie týkajúcej sa jeho znalostí a skúseností v oblasti investovania týkajúcej sa konkrétneho ponúkaného alebo požadovaného druhu finančného nástroja, investičnej služby alebo vedľajšej služby, t.j. vykonať tzv. test primeranosti.

Testy vhodnosti sa podľa § 73f ods. 1 ZoCP vykonávajú vždy v prípade poskytovania investičnej služby investičné poradenstvo alebo riadenie portfólia. V prípade, ak OCP chce odporučiť klientovi konkrétny produkt alebo konkrétnu investičnú službu, musí tak urobiť prostredníctvom investičnej služby investičné poradenstvo, pričom musí vykonať test vhodnosti, inak nemôže odporučiť žiadne finančné nástroje alebo investičné služby alebo vedľajšie služby.

Zároveň, právna úprava nevyklučuje, aby v prípade poskytovaných investičných služieb, pri ktorých sa vyžaduje testovanie primeranosti, OCP vykonával test kvalitatívne na úrovni vhodnosti, pre účely lepšieho spoznania svojho klienta alebo získania ďalších informácií potrebných na plnenie iných zákonných požiadaviek (napr. požiadavky na riadenie produktov).

9. Stimuly

Otázka č. 1

Prípustné spôsoby zvyšovania kvality služby.

Odpoveď NBS

Príklady prípustných spôsobov zvyšovania kvality služby sú uvedené v § 73b ods. 5 písm. a) ZoCP (zákonne prípustné spôsoby zvyšovania kvality):

- a) investičné poradenstvo na základe o širokom rozsahu vhodných finančných nástrojov,

- b) investičné poradenstvo na závislom základe s ponukou opätovného vyhodnotenia vhodnosti,
- c) prístup k širokému rozsahu finančných nástrojov za konkurencieschopnú cenu.

Okrem vyššie uvedených zákonných príkladov, všeobecne NBS považuje za zvyšovanie kvality poskytovanej služby nasledovné služby:

- a) IT solutions, ktoré nie sú štandardne poskytované klientovi a majú pridanú hodnotu, ktoré pomôžu klientovi lepšie sa zorientovať v investičných produktoch alebo v jeho existujúcich investíciách (napr. nové funkcionality v IB a MB, video konferencie, špecifické grafické a vizuálne modely),
- b) poskytovanie investičného poradenstva ako dodatočný servis pre klienta, pokiaľ je poskytovaný napríklad častejšie alebo použitím rôznych hodnotiacich metód,
- c) častejšie prehodnocovanie testov vhodnosti, aby investícia čo najlepšie spĺňala potreby klienta, rozšírenie poskytovaných informácií ohľadom investície za účelom lepšej prehľadnosti vývoja investície, posielanie upozornení o neaktuálnosti dotazníka, a pod.

Príklady „nepripustných“ spôsobov zvyšovania kvality služby:

- a) školenia pracovníkov,
- b) náklady na priestory, kde sú poskytované investičné služby,
- c) poskytovanie informácií a služieb, ktoré je OCP/SFA klientovi poskytnúť zo zákona, napr. poskytnutie KID.

Zabezpečenie vzdelávania klienta v oblasti kapitálového trhu NBS nepovažuje za zvyšovanie kvality poskytovanej služby, pretože takáto služba poskytovaná klientovi nad rámec poskytovaných služieb nesúvisí priamo s poskytovaním investičných služieb pre klienta. Rovnako, pravidelné zasielanie noviniek a informácií v oblasti investovania nie je zo strany NBS považované za akceptovateľný spôsob zvyšovania kvality služby, keďže takéto marketingové informácie, nemajú pre konkrétneho klienta pridanú hodnotu, pokiaľ sa netýkajú konkrétnej investície klienta, alebo jemu poskytovaných služieb.

10. Iné otázky

Otázka č. 1

V prípade ak sa v riadení portfólia spravujú ETF – USITCS fondy, vzťahuje sa upozornenie na prenesenie diskrečnej právomoci aj na takýto fond?

Odpoveď NBS

V súlade s čl. 47(3) písm. b) DN je OCP povinný, okrem iného, informovať klienta o prenesení diskrečnej právomoci spravovať všetky finančné nástroje alebo finančné prostriedky, alebo ich časť, ktoré sa nachádzajú v portfóliu.

Predmetná povinnosť sa vzťahuje na prípady, kedy OCP deleguje túto právomoc na iný oprávnený subjekt, teda outsourcuje vykonávanie riadenia portfólia k všetkým finančným nástrojom alebo finančným prostriedkom, prípadne k ich časti v portfóliu klienta na iného OCP. Ak sa v portfóliu klienta nachádzajú ETF, prípadne iné fondy spravované správcovskou spoločnosťou v súlade s relevantnými ustanoveniami zákona č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní, prípadne smernice 2014/91/EÚ (tzv. UCITS Directive) alebo smernice 2011/61/EÚ (tzv. AIFM Directive), neznamená to, že diskrečná právomoc na riadenie portfólia

(t. j. je obhospodarovanie portfólia finančných nástrojov v súlade s oprávneniami udelenými klientmi na základe voľnej úvahy obhospodarovateľa) je prenesená na správcovskú spoločnosť.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že v prípade ak sú v portfóliu klienta nakúpené ETF, alebo iné cenné papiere subjektov kolektívneho investovania, nie je potrebné informovať klienta o prenesení diskrečnej právomoci podľa čl. 47(3) písm. b) DN, nakoľko k jej preneseniu nedochádza.

Otázka č. 2

Aktivity člena centrálného depozitára. Vzťahujú sa požiadavky MiFID II aj na aktivity člena CDCP alebo sa vzťahujú centrálného depozitára, člena a klienta riadia výhradne ZoCP ustanovenými predovšetkým v § 104 a § 105, príp. súvisiacich ustanoveniach?

Odpoveď NBS

Podľa čl. 2(1) písm. o) MiFID II sa táto smernica nevzťahuje na centrálny depozitár v rozsahu, v akom sú regulované právom EÚ. Vzťahy medzi centrálnym depozitárom a jeho členmi upravuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 909/2014 o zlepšení vyrovnania transakcií s cennými papiermi v Európskej únii, centrálnych depozitároch cenných papierov a o zmene smerníc 98/26/ES a 2014/65/EÚ a nariadenia (EÚ) č. 236/2012.

Požiadavky smernice MiFID II sa vzťahujú na všetky aktivity OCP, ktoré môže v zmysle povolenia udeleného NBS vykonávať. ZoCP špecifikuje, ktorá osoba sa môže stať členom centrálného depozitára, pričom na členstvo v centrálnom depozitári sa nevyžaduje osobitné povolenie od NBS. MiFID II sa teda nevzťahuje na tie aktivity, ktoré OCP vykonáva striktnie z titulu členstva v centrálnom depozitári a ktoré nie sú investičnými službami, investičnými činnosťami a vedľajšími službami v zmysle § 6 ZoCP. Čo sa týka činnosti samotného centrálného depozitára, tá môže byť na základe MiFID II rozšírená aj o aktivity, ktoré sú MiFID II regulované a v takom prípade takéto aktivity pod MiFID II spadajú.

Otázka č. 3

Ako má správne postupovať OCP, resp. finančný agent v prípade, ak si dotknutá osoba (neklent) uplatní svoje právo na výmaz osobných údajov v zmysle GDPR? Zákonná povinnosť vymazať osobné údaje neklenta vs. nahrávanie resp. archiváciu hovorov v zmysle ZoCP resp. MIFID II.

Odpoveď NBS

Dotknutou osobou v zmysle ustanovenia čl. 4(1) nariadenia GDPR sa rozumie identifikovaná alebo identifikovateľná fyzická osoba, v prípade OCP môže byť touto osobou klient alebo potenciálny klient.

V zmysle čl. 6 nariadenia GDPR je spracúvanie zákonné iba vtedy, ak je splnená jedna z predpokladaných podmienok, okrem iného, že je spracúvanie potrebné na plnenie zákonnej povinnosti prevádzkovateľa.

Z uvedeného teda vyplýva, že môže nastať situácia, kedy sa spracúvajú osobné údaje dotknutej osoby, ktorá nie je klient, ale je iba potenciálny klient, pričom OCP je vtedy v postavení prevádzkovateľa, ktorý si plní svoje zákonné povinnosti, napr. v súvislosti s vypracovaním testu vhodnosti alebo primeranosti.

Právo na výmaz v zmysle čl. 17 nariadenia GDPR je upravené tak, že dotknutá osoba má právo na výmaz osobných údajov u prevádzkovateľa, ktoré sa jej týkajú iba z konkrétne určených dôvodov. Zároveň však, čl. 17(3) nariadenia GDPR ustanovuje, že dotknutá osoba nemá právo na výmaz, ak je spracúvanie potrebné na plnenie zákonnej povinnosti podľa právneho poriadku Európskej únie alebo niektorého členského štátu.

V zmysle vyššie uvedeného, ak OCP nahráva a archivuje telefonické hovory, ktoré súvisia s vykonávaním investičných služieb, pričom táto požiadavka vyplýva priamo z relevantných ustanovení ZoCP alebo iných osobitných predpisov (samozrejme za predpokladu, že sú splnené podmienky a požiadavky na takéto nahrávanie), právo výmazu dotknutej osoby sa v zmysle čl. 17 nariadenia GDPR nebude aplikovať. Zároveň však upozorňujeme, že všetky povinnosti vyplývajúce z iných ustanovení nariadenia GDPR o ochrane práv dotknutej osoby musia byť dodržané.

V prípade, ak dotknutá osoba nie je klient a ani potenciálny klient, NBS zastáva názor, že neexistujú dôvody, aby dochádzalo k spracúvaniu osobných údajov zo strany OCP, a teda je táto otázka irelevantná. Rovnako má NBS za to, že v prípade ak by OCP spracúval osobné údaje dotknutej osoby bez relevantného právneho základu, bez ohľadu na jej status, mohlo by to byť považované za porušenie ustanovení nariadenia GDPR.

Zároveň však uvádzame, že NBS, podľa § 2 ods. 2 zákona č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska vykonáva dohľad nad finančným trhom a ďalšie činnosti v oblasti finančného trhu podľa tohto zákona a osobitných predpisov. Podľa § 1 ods. 3 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o dohľade), NBS vykonáva dohľad nad finančným trhom, v rámci ktorého je okrem iného oprávnená vydávať stanoviská, metodické usmernenia a odporúčania podľa zákona o dohľade a osobitných predpisov v oblasti finančného trhu.

V zmysle § 80 zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o ochrane osobných údajov) Úrad na ochranu osobných údajov je orgánom štátnej správy s celoslovenskou pôsobnosťou, ktorý sa podieľa na ochrane základných práv fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a ktorý vykonáva dozor nad ochranou osobných údajov. Ďalej, podľa ustanovenia § 81 zákona o ochrane osobných údajov, Úrad na ochranu osobných údajov, okrem iných činností poskytuje konzultácie v oblasti ochrany osobných údajov a metodicky usmerňuje prevádzkovateľov a sprostredkovateľov pri spracúvaní osobných údajov.

V nadväznosti na vyššie uvedené, NBS zastáva názor, že NBS nie je kompetentným orgánom pre výklad ustanovení GDPR, preto odporúčame, aby bolo žiadosť o oficiálne stanovisko adresovaná Úradu na ochranu osobných údajov.

Otázka č. 4

Povinnosť uzatvárať zmluvy medzi SFA a klientom.

Odpoveď NBS

Povinnosť uzatvárať písomné zmluvy (okrem situácie kedy sa poskytuje ad-hoc investičné poradenstvo) pri poskytovaní investičných služieb podľa čl. 58 DN sa v súlade s relevantnými ustanoveniami (§ 37 ods. 3 písm. f) ZoFSaFP) vzťahuje aj na finančných agentov. Uvedené vyplýva zo skutočnosti, že finanční agenti, ktorí vykonávajú finančné sprostredkovanie v sektore kapitálového trhu, podľa § 2 ods. 2 ZoFSaFP vykonávajú investičné služby (a to

prijímanie a postupovanie pokynov klienta týkajúcich sa prevoditeľných cenných papierov a majetkových účastí vo fondoch kolektívneho investovania a ich propagácia alebo investičné poradenstvo), a teda majú priamy zmluvný vzťah s klientom.

Vzhľadom na ustanovenia o zodpovednosti VIA, ktoré sa aplikujú aj na iné podriadené subjekty (PFA a VFA), NBS zastáva názor, že zmluvnou stranou je v prípade finančných agentov vždy SFA a nie jeho podriadený subjekt.

Podľa čl. 58 DN OCP, v tomto prípade aj finanční agenti, konkrétne SFA, ktorí poskytujú klientovi akúkoľvek investičnú službu majú povinnosť uzatvoriť s klientom písomnú základnú zmluvu v papierovej forme alebo na inom trvanlivom médiu. Táto povinnosť sa nevzťahuje na investičné poradenstvo, okrem prípadov, kedy sa poskytuje pravidelné posúdenie vhodnosti odporúčaných finančných nástrojov.

Otázka č. 5

Informačné povinnosti podľa § 73f ZoCP a aplikácia na SFA. Je postačujúce, keď uvedené informácie klientovi poskytne OCP, ktorý reálne investičnú službu poskytuje a finančný sprostredkovateľ sa na takto poskytnutú správu len odvolá?

Odpoveď NBS

Podľa ustanovenia § 37 ZoFSaFP, je finančný agent v sektore kapitálového trhu povinný poskytovať informácie o poskytovanej službe na trvanlivom médiu. Finančný agent, ktorý vykonáva finančné sprostredkovanie v sektore kapitálového trhu, poskytuje investičné služby (a to prijímanie a postupovanie pokynov klienta týkajúcich sa prevoditeľných cenných papierov a majetkových účastí vo fondoch kolektívneho investovania a ich propagácia alebo investičné poradenstvo), sa nemôže zbaviť zodpovednosti informovať klienta o poskytovaných službách a preniesť túto povinnosť iba na OCP.

V prípade, ak sa niektoré informácie prekrývajú alebo sú zhodné, môže sa finančný agent odvolať na informácie, ktoré mu v súvislosti s poskytovaním investičnej služby poskytol OCP (napríklad náklady na finančný nástroj alebo náklady spojené s transakciou). Je však potrebné, aby takéto poskytovanie informácií nebolo zavádzajúce, informácie boli dostatočne vyčerpávajúce a splňali regulačné požiadavky na poskytovanie informácií.

Za účelom vylúčenia pochybností, v súvislosti s poznámkou pod čiarou v ustanovení § 37 ods. 3 písm. g) ZoFSaFP, ktorá odkazuje nielen na ustanovenie § 73f ods. 2 ZoCP, ale aj na čl. 59 DN, ktorý bližšie špecifikuje povinnosti pri poskytovaní správ klientom, NBS zastáva názor, že povinnosti podľa čl. 59 a čl. 60 DN (poskytovanie správ pri vykonávaní pokynov v mene klienta alebo pri správe portfólia) sa na finančných agentov v sektore kapitálového trhu nevzťahujú.